

VIIKONVAIHDE TEE ITSE

Vaatehuolto sopii talvipäivään

Suurin osa vaatteista on suunniteltu pestäväksi, mutta liiallinen pesu kuluttaa tekstiiliä ja ympäristöä. Vaate voi puhdistua muillakin keinoin, esimerkiksi lumen avulla.

ANU KAARINA HÄMÄLÄINEN
HELENA HÄMÄLÄINEN

Materiaali vaikuttaa siihen, millaista huoltoa vaate tarvitsee. Kudotut tiiviit kankaat ja esimerkiksi villa pitävät hyvin muotonsa ja ovat helpoimmin huollettavia ilman pesua.

Puuvilla- ja puuvillasekoiteneulokset vaativat pesua usein, sillä pehmeät kuidut imevät likaa.

Lika voi imeytyä kuituun niin, ettei heti käytön jälkeinen pesukaan sitä poista. Esimerkiksi tekninen alusasu tai urheiluvaate alkaa helposti haista, sillä niissä käytettyjen tekokuitujen kosteutta kuljettavaan rakenteeseen päätyy likaa ja bakteereita.

Talviurheilijoille on tarjolla myös merinovillaisia vaatteita, joille voi riittää tuuletus käytön jälkeen. Pesua ei aina tarvita.

Oli vaate mitä materiaalia hyvänsä, älä riisu sitä päivän päätteeksi lattialle. Kun ripustat vaateen tuulettumaan ulos tai avoimen ikkunan äärelle henkariin, se oikenee ja raikastuu.

Hieman kosteassa ilmassa, kuten suihkun aikana kylpyhuoneessa, kuidut rentoutuvat ja siliävät.

Kaikkia tahroja ei tarvitse pestä: pintatahrat lähtevät kostealla mikro-kuituliinalla ja luonnonkuituisella vaateharjalla. Pöly ja karvat irtoavat magneettisella tai samettipintaisella harjalla.

Tekstiilit tarvitsevat lepoa jaksakseen. Siksi vaatevaraston on hyvä olla sen verran laaja, ettei vaatteita tarvitse ottaa suoraan pyykkinarulta käyttöön.

Vaatteita kannattaa suojata tarpeen mukaan. Esiliinan käyttö ainakin keittiössä on perinne, josta kannattaa pitää kiinni.

Suojata voi myös salaisesti: ohut aluspaita sujahtaa niin neuleen kuin kauluspaidan alle, varjellen vaatetta hieltä ja ihon rasvalta.

PYYKKÄRIN VINKIT

Vesi on Suomessa lähes kaikkialla pehmeää. Pesuainetta ei tarvitse annostella yläkanttiin.

Käytä tahrainpoistoaineina käsitiskivainetta ja sappisaippuaa.

Huuhdeltuaine on tarpeeton.

Vältä rumpukuivausta. Se lisää sähköisyyttä, voi pilata painatukset ja tehdä lähtemättömiä ryppyjä käpristämällä kuituja.

Rasvatahrat poistetaan vaatteista lämmitetyillä perunajauhoilla ja silittämällä talouspaperin läpi. Vaununrasva ja terva irtoavat voilla ja saippuapesulla, ruoste ja muste annansilmä-kasvilla hankaamalla. (Teerisuo, Hoida oikein vaatteesi, 1952)

Tuoreet hedelmätahrat huuhdellaan vichyvedellä. (Emännän tietokirja, 1953)

Helena Hämäläinen ja Anu Kaarina Hämäläinen ripustavat vaatteita tuulettumaan raikkaaseen talvisään.

Tekstiilit tarvitsevat lepoa jaksakseen.

Perinteinen lumipesu

Lumella on perinteisesti puhdistettu kodin-tekstiilejä, kuten mattoja, mutta lumipesu sopii myös vaatteille ja asusteille. Erityisesti villavaatteet, niin kankaasta valmistetut kuin neulotutkin, raikastuvat lumessa. **Lumipesun sanotaan** kirkastavan ryijyn värejä, mutta se voi johtua lähinnä siitä, että käsittely aiheuttaa nukkalankojen

kierteen aukeamista, jolloin haalistumaton väri pääsee esille.

Arvokkaille ja hauraille tekstiileille, kuten perintö-ryijyille, ei lumipesua suositella.

Lumipesuun tarvitaan runsaasti puhdasta uutta lunta. Mitä enemmän pakkasta, sen kevyempi lunta on käsitellä. Ilman-kosteus voi kiinnittää pölyn vain tiukemmin,

joten lauhalla ilmalla on hyvä imuroida tai harjata tekstiili ennen lumipesua.

1. Tuo tekstiili ulos ja anna sen jäähtyä. Jos tekstiiliin nakkaa suoraan sisältä hankeen, lumi tarttuu siihen ja sulaessaan kastelee tekstiiliin.

2. Heitä tekstiili puhtaalle lumelle ja viskele lunta päälle. Taputtele hyvin, jotta kiinteät vesimikro-

kiteet pääsevät tekstiiliin uumeniin. Mattoja voi tässä tarkoituksessa harjata, tai laittaa lapset tepastelemaan niiden päälle. Toista sama toiselle puolelle.

3. Nosta tekstiili hangesta ja ravistele tai harjaa lumi pois. **4. Vie** sisälle ja anna mahdollisen kosteuden haihtua ennen kuin laitat sisustustekstiilin paikoilleen tai vaateen kaappiin.